

Szabadesés

Mészáros László

Pokoli szonáta

Mészáros László kilencedik kötete minden szempontból rendkívül sokszínű. Műfaji, formai változatok követik egymást, egyedi, sajátos elrendezést követve. Olyan személyességet enged meg, ami alapján úgy érzi az olvasó, valósággal „bekukucskál” az alkotó életébe, és ha ezt megtette, ott is marad, mert sem szemét, sem más érzékszervét nem képes egykönnyen eltávolítani arról a horizontról, amit kínál. Pedig Mészáros László „csak” ír, de hogyan: felidézi nagypapa gondolatait, hexametert intéz anyához, kedveshez, szemügyre veszi a *Teret, Időt*.

Az 1985-ben (33 éve) íródott nyitóvers elindítja a spontán időutazást, és úgy, mint a leejtett kavics mozgásába, ebbe sincs beleszólásunk, ez a szabadesés.

Nyelvileg változatos szövegek követik egymást: a *hokedli*, a *fene* éppúgy megfér, mint a *pille*, *pilangó*, *rózsató*, *csipke* szavak alkotta világ. Próza és líra különös kevercséje a kötet, mintha a romantika korabeli álom-valóság feszülne egymás-

nak, vagy valamiféle elmenekülés a kínzó valóságból, a betegségből, a halállal való szembenézéstől, de épp oly gyorsan pontos látteleletet is kapunk mindezekről.

József Attila –, Juhász Gyula, Radnóti Miklós – Pilinszky János-áthallások felismerése teheti az értő olvasó számára szellemi játékká is az érzelemgazdag műveket, a szabadság érzetét kapjuk, miközben nem feledkezhetünk meg róla, hogy röghöz kötöttek vagyunk, pusztulásra ítélték, mégis minden megmozdulással, szóval a maradandóság megteremtésére figyelmeztet. „*Tér és Idő metszéspontja a Hold*” (Apokrif), „*Szemeim kékjében fekete-fehér szíromhullás a vonuló madárraj*” (Déjà vu), „*Nincs hűségesebb a fájdalomnál*” (Égtájak nélkül) – Mészáros erős képei ezek, nem kevesebb maradandóságra születtek, mint a megidézett eclogák, fabulák, haikuk.

S ha Tér és Idő, éj és nap, öröm és rettenet ellentéteire, pólusaira engedjük magunkat ráhangolódni, felsejlik, milyen erős kötetet, meghatározó életérzéseket kapunk, miközben tudjuk, hogy a szerző önműködő alkotásmódjában a cél sokkal egyszerűbb és éppen azért nemesebb: érteni, hogy

nem hiába vagyunk, még ha kételkedünk is néha ebben, mert ebben a kegyetlen dialektikában mégis erősebb, ami VAN: *„És nem tudom, lesz-e délidő, / mikor a kapualj betoncsipkéin / árnyékom még egyszer kifakad, / és e mindent félő hallgatásban / apám hangja cseng: gyere be, fiam.”* (Isteni szívjáték).

Fogadják a kötetet úgy, ahogyan az íródott: túlcsondultan, tisztán, ahogyan az ember elsőre és utolsóra gondol.

Deák-Takács Szilvia

Szabadesés

Hallod

a túlcsordult eresz cimbalomjátékát

a vézna sövényvesszőkön?

A tél üvegfullánkjai közé

szorult drótkerítés vacogását?

A hasadó rönk szálfaporcait

hallod-e reccsenni

az éjszaka akrobata fényeitől ezüst

fejszeélen?

Látod a madárrajokkal kulcsra zárt eget? –

Mintha egy elföldelt tenger mozdítaná

magára a csendet.

A rések, torlaszok szabadesését nézem,

ráismerek újra a szemeidre.

'95. szeptember 18.

Megint csak este lett,
csípős sötét csorgott
az ablakra, gyepre, dérre;
csonkolt vadbodzaágra.
Hétköznapiság lüktetett,
mint teremtés utáni fájás
tündökölt elevenen és tisztán,
akár szentségtartóba ejtett
színarany gyűrű, akár a kisgyermek
száján kibuggyanó anyatej;
szűz lánykaként sírta el magát
valami istentelen béke.